<https://doi.org/10.31470/2706-7904-2020-15-146-148>

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ОПЕРАЦІЙ ВИНИКНЕННЯ МОТИВІВ РОЗПОВІДІ В ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

*Features of the Development of Operations the Emergence of Narrative Motives
in Preschool Children*

Yuliia Krolivets

Ph.D. in Psychology, Lecturer

Hryhorii Skovoroda State University in Pereiaslav (Ukraine)

yuliadiadiusha@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0003-2476-5772>

Absrtact

The article reveals the features of the development of operations for the emergence of narrative motives in preschool children. The motivational-intentional criterion and corresponding indicators are highlighted. It was found that the motives for creating a story in preschool children are not formed: unstable, non-independent, caused either by game situations or educational tasks.

Key words: *story, motives, criterion, operations, preschool children.*

Вступ

Introduction

Мета дослідження – виявити особливості розвитку операцій виникнення мотивів розповіді в дітей дошкільного віку.

У процесі вивчення операцій виникнення мотивів розповіді в дітей дошкільного віку виокремлено мотиваційно-інтенційний критерій та відповідні йому показники: *сталість і самостійність мотивів, пізнавальна спрямованість мовленнєвих мотивів, соціальна спрямованість мотивів. Мотиваційно-інтенційний критерій* виділено з урахуванням того, що мотивація, згідно з Л.С. Виготським, є першою фазою утворення мовлення. Вчений зазначав, що думка народжується з мотивуючої сфери свідомості, охоплюючи прагнення і потреби, інтереси і спонукання, афекти й емоції (Выготский, 2011). Тобто, мотивація є найглибшим початковим моментом формування висловлювання, пов'язаного з бажанням більш

чітко сформулювати свою думку (Калмикова, 2011). Згідно з означеними показниками досліджувалися такі операції мотивів розповіді: *виникнення мотивів, самостійного управління своєю мотивацією, вияву незмінного, інтенсивного інтересу до процесу розповідання та вербального контактування дітей з учасниками комунікативного процесу.*

Методи та методики дослідження ***Methods and Techniques of the Research***

У процесі проведення психодіагностичного дослідження використовувалися методи: спостереження, бесіда, опитування дітей – фіксація їхніх висловлювань на диктофоні, вивчення розповідних продуктів діяльності дошкільників.

Результати ***Results***

При вивченні в дітей операцій *виникнення мотивів, самостійного управління своєю мотивацією, вияву інтенсивного інтересу до процесу розповідання* виявлено, що в процесі створення розповіді діти відволікаються, відходять від теми, згадуючи окремі події з власного життя. У 4.04% дітей до початку продукування наративу є інтерес, однак в процесі розповідання цей інтерес згасає. 83.94% дітей середнього та 85.02% старшого дошкільного віку із 247 опитаних подобається розповідати, проте 74.89% дітей обох груп вибрали б у ситуації вибору виконання інших видів діяльності, наприклад, гратися, малювати, бігати тощо. 21.50% дітей середніх та 40.06% дітей старших груп ЗДО погодились скласти історію не тому, що в них виникла потреба висловитись, а тому, що запропонував їм це вихователь. 21.42% дітей середнього та 39.67% дітей старшого дошкільного віку виявляють пізнавальну спрямованість у власній мовленнєвій поведінці. Вони намагаються виконати мовленнєві завдання правильно, ставити запитання досліднику, якщо в них виникають труднощі в реалізації експериментальних завдань. У процесі вивчення операцій *вербального контактування дітей з учасниками комунікативного процесу* визначено, що діти помиляються у визначенні схожих емоційних станів людини, наприклад замість емоції радості вони вказують на емоцію суму, замість емоції здивування – емоцію злості (11.11% і 6.61% дошкільників). Допускають незначні помилки, коли замість емоції радості обирають емоцію сміху (18.25% і 14.04%), або на емоцію суму вказують емоцію злості, розчарування (15.87% і 12.39%) та ін.

Висновки **Conclusions**

На основі отриманих даних можемо зробити висновок, що мотиви створення розповіді в дітей дошкільного віку нестійкі, несамостійні, викликані або ігровими ситуаціями, або навчальними завданнями. Мовлення дітей полімотивоване, потреби в комунікації не пов'язуються з мовленнєвим самовираженням у розповіді.

Література **References**

- Выготский, Л.С. (2011). *Мышление и речь*. Москва: АСТ: Астрель.
- Калмикова, Л.О. (2011). Психологія розвитку мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку. Дис. д-ра психол. наук. Київ.